

POSAVSKA STRAŽA

Brežice

Narodno-radikalno in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

Krško

«Posavska Straža» izhaja vsaki 2. in 4. četrtek v mesecu, datirana z dnevom prihodnje nedelje. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četrt strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1.50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljatve (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

Interpelacija.

Sodna imenovanja na Spodnjem Štajerskem in Koroškem.

(Interpelacija dr. Benkoviča.)

Početkom oktobra 1907 izvršena imenovanja na Spodnjem Štajerskem in Koroškem so zopet pokazala, da je justična uprava gluha nasproti opravičenim zahtevam Slovencev v področju graškega višjega deželnega sodišča, da se pri imenovanjih ne da voditi po načelu pravičnosti, ampak da je pokorna diktatom narodnega sveta za spodnještajerske Nemce v Mariboru in eksekutivnem organu sklepov tega narodnega sveta Njegovej ekselenci nemškemu ministru rojaku.

Zadnja imenovanja so v slovenskem časopisju izzvala opevičeno ogorčenje in sicer v časopisju brez razlike strank, kot »Slovenec« in »Slov. Narod«, »Slovenski Gospodar« in »Narodni List«, »Domovina« in »Posavska straža« itd.: dokaz tega, da se celokupno Slovenstvo smatra prizadeto vsled sistematičnega preziranja naših zahtev na justičnoupravnem polju.

Mesto okrajnega sodnika v Laškem Trgu, koji sodni okraj je nad 98 odstotkov slovenski, se je podelilo Nemcu, okrajnemu sodniku Wagner v Šmarju, kljub vsem peticijam občin celega okraja, kljub sklepom ljudskega shoda v Laškem trgu samem, kljub temu, da se je za mesto potegovalo dovolj dobro kvalifikovanih kompetentov Slovencev; mesto okrajnega sodnika v Rožku, ki je po 90 odstotkov slovenski sodni okraj, se je podelilo Nemcu, sodnemu pristavu Friedl iz Slov. Gradca, četudi je

bilo dovolj kompetentov Slovencev tudi za to mesto.

Za obe mesti se je potegoval zlasti gospod sodni pristav Mohorič iz Ormoža, ki glede kvalifikacije in sposobnosti daleč nadkriljuje gospoda Friedl; ta je bil istotako v disciplinarni preiskavi, nekatere njegove razsodbe so javnosti znane kot pravi kuriozum in so v pravniških krogih vzbujale splošno veselost, medtem ko je gospod Mohorič znan kot izvrsten jurist po svojih znanstvenih razpravah in je bil že dvakrat preteriran le vsled gonje, katero je zoper njega uprizoril načelnik nemškega narodnega sveta gospod dr. Delpin odvetnih v Ormožu, držeč se prislovice: »Semper aliquid haeret.«

Mesto sodnega svetnika pri deželnem sodišču v Celovcu se je podelilo gospodu sodnemu tajniku Kuess, ki je istotako Nemec; pri tej priliki se zavarujemo zoper to, da bi se z ozirom na preteklost tega gospoda svetnika, ki že delj časa pri uradovanju kaže odločno animoziteto zoper slovenski jezik, in ki nikdar ni bil slovenskega mišljenja, da bi se to imenovanje smatralo kot, nekako koncesijo Slovincem na Koroškem.

Pri istem imenovanju se je preteriralo par slovenskih avskultantov, ki so prosili za razna pristavska mesta; ta so se deloma zasedla z Nemci, deloma pa ostala nezasedena, ker je manjkalo — nemških kompetentov; vsa dotična mesta so v slovenskih delih graškega sodišča.

V istem času se je slovenski avskultant gospod Ožbalt Ilavnik, rojen Korošec iz Celovca, kjer je vedno pomanjkanje uradnikov, zmožnih slovenščine, prestavil v

nemški Voitsberg, v zadnjem času pa zopet iz Voitsberga v nemški St. Veit a Gl.; ko je interpelant svoječastno prosil za pristavsko mesto v Voitsbergu, namignilo se mu je od merodajne strani, da se ta prošnja smatra kod nekaka provokacija (!). da v Voitsbergu ni potrebe po slovenskih uradnikih, da se slovenske uradnike potrebuje v slovenskih pokrajinah itd. Na koroškem je justični upravi dobro znana potreba slovenskih uradnikov, a kljub temu se ravno slovenskega uradnika uporablja pri vseskozi nemških sodiščih, za katere je dovolj nemškega uradništva na razpolago.

To so dejstva, katerih ni mogoče ublažiti z nikakim opravičevanjem; vendar smo prepričani, da bode skušala justična uprava tudi ta imenovanja opravičiti s stvarnimi razlozi, za katere ni v zadregi, kadar se gre za prikrajšanje naših pravic.

Zlasti omenimo še, da se je z imenovanjem za Laški Trg kršilo narodno »posestno« stanje, katerega varovanje vedno zahteva nemški narodni svet, prejšni sodnik je bil namreč Slovenec, in da se je od kompetentnih krogov na umeten, seveda neodgovoren način pred imenovanjem raztrosila vest, da je gospod sodnik Wagner umaknil svojo prošnjo.

Kljub tem uspehom nemškega narodnega sveta staval je gospod poslanec R. Marckhl v seji dne 16. t. m. interpelacijo, trdeč, da se je spodnještajerskim Nemcem zgodila vnebovpijoča krivica s tem, da se je obenem — baje za nekako rekompencacijo — imenoval svetnikom extra statum za okrožno sodišče v Celju gospod sodni tajnik Erhartič v Celju.

LISTEK.

Rmečki upor ali stara pravda.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Po Avg. Šenoa Dalje.

— Ujec — zakliče Mogajič, — pred Pasančevo stražnico je zaplapolala slama v znamenje nevarnosti. Naj li zbudim vojsko?

— Počakaj, — reče Gubec, da čujemo, kakšno poročilo da pride.

Čez četrt ure prihiti k cerkvi Pasanec z njim pa majhen, suh človek v kožuhi in kučmi, potegnjeni čez ušesa.

— Glavar, — prime Pasanec razvnet vodjo za roko, — evo, ta človek je prišel čez gore iz Zagreba in ti prinaša poročila.

— Kaj prinašaš? — vpraša Matija, dvignivši se na noge.

— V Zagrebu je polno vojske, — zasoje možiček in otrese led z brk. Alapič je prišel včeraj iz Jastrebarskega in gre sedaj nad tebe. To noč je odšel iz Zagreba.

— Ej, pa ga počakajmo v imenu božjem! reče glavar. Koliko jih je?

— Bo jih čez pet tisoč. —

— Kakšnih? —

— Banovcev, svobodnjakov, huzarjev, Uskokov in velikih topov. —

— Dobro, pokima Gubec, Jurij, zbudi vojsko! —

Mogajič ožge hipoma tresko in zleti k topu pri ograji — zabliska se skozi noč, grom zabobni čez griče. Naenkrat se vžge cela vrsta slamnatih povezokov po dolini in po brdih. Pri najbližji četi poča puška, a prvi četi se odzore druga, tretja, vedno več

in več. Pastirski rog zapoje z zategnjenim zvokom skozi noč, bobni ropočejo po dolini. Pri nočnih ognjih se suče glava pri glavi kakor mravlje. Čimdalje bolj razločiš vpitje, črne postave dirjajo na konjih mimo ognjev. V gorski kotlini vre kakor temni valovi. Na pokopališču se zbira stubička četa; možje so, ne posebno veliki, suhi, ostrih potez v obrazu, toda pravi junaki. Za pasom imajo sekire, v rokah puške. Vodi jih Pavel Brezovski, Stubičan. Sedaj pride tudi dvajset ljudi, postarnih ali krepkih; to so kmetje iz raznih krajev, zaslužni banovi bombardirji. Vsak se vstopi k svojemu topu. V cerkvi sede na tleh okoli Gubca glavarji: Andrej Pasanec, Jurij Mogajič, Vinko Lepoič, plečat, ostrizen kmet z majhnimi očmi in smehljajočega obraza, Nikolaj Pozebec, lep mladenič modrih, živih oči,

To imenovanje se ni izvršilo kot re-kompenzacija za ugoditev nemškimi zahtevam, ampak iz zgolj stvarnih razlogov, zlasti z ozirom na rodbinske razmere gospoda tajnika Erhartič, k večjemu v kompenzacijo tega, da ni bil imenovan na mesto okrajnega sodnika v Laškem Trgu, do katerega je imel kot prav dobro kvalifikovan in po redu najstarejši kompetent največ pravic.

Gosp. poslanec Marckl je v svoji interpelaciji ustrojil teorijo, zoper katere uvaževanje se moramo najodločneje zavarovati. Gospod interpelant izvaja, da kraji, ki tvorijo njegov takozvani spodnještajerski ali celjski mestni volivni okraj, tvorijo posestno stanje Nemcev v celoti kot posledica načela narodnostne ločitve v novem volilnem zakonu. Načelo narodnostne ločitve se prvič ni strogo izpeljalo; saj so ravno državnozbornske volitve pokazale, da v tem volivnem okraju stanujeta dve petinki Slovencev; vrh tega pa uradništvo ni namenjeno le dotičnim mestom in trgom, ampak prebivalstvu sodnih okrajev, ki so po 95 do 98 odstotkov slovenski, najmanj pa je uradništva namen, odločevati pri volitvah v korist kandidata nemško nacionalne stranke!

Drugič: načelo, izraženo v interpelaciji poslanca gosp. Marchkla, bi se dosledno moralo izvajati tudi za one kraje, ki so izločeni iz volivnega okraja gospoda interpelanta in kjer je nebroj uradništva nemške narodnosti.

Tretjič: to napačno načelo treba dosledno izvesti tudi za ostali nemški del Štajerske zlasti za zgornje in srednje Štajersko, kjer je nebroj slovenskih uradnikov v finančni in poštni upravi, ki že leta in leta zama prosijo za premestitev v slovenski del Štajerske.

Edino pravično načelo je pač: slovensko uradništvo v slovensko ozemlje, nemško uradništvo v nemško ozemlje! To v naravi utemeljeno stališče hočemo od sedaj še bolj povdarjati in sme biti edini pravec uprave pri imenovanjih, pri čemur seveda ne more biti merodajno par odstotkov nemškega prebivalstva na sedežu uradov, ampak ogromna večina prebivalstva v upravnih in sodnih okrajih, ki je slovenska.

Vse razloge, katere navaja gospod interpelant o možnostih gospoda sodnega svetnika Erhartiča in o antagonizmu med njim ter med nemškim prebivalstvom Celja — seveda popolnoma brez dokazov, katere bi gospod interpelant gotovo navedel, če bi tudi dokazi obstajali v resnici, ne pa le v prenapeti nacionalni razburljivosti — vse tiste razloge bi lahko navedli glede gospoda interpelanta samega, bivšega sodnega tajnika v Celju, ki je bil predmet opravičenih pritožb slovenskega prebivalstva, ker nikogar nečemo

v tem oziru tako brez striktnih dokazov počrniti pri višjih oblastih, kot se je to poljubilo gospodu interpelantu.

Stavimo vprašanje, obenem odločno izražajoč upanje, da te interpelacije ne bode doletela usoda pozabljenosti, ki se je udomačila pri justični upravi glede urgenc naših narodnih zahtev:

1. Ali se hoče Njega ekselenca v bodoče bolje iz neskaljenega vira poučiti o naših narodnih zahtevah na polju pravosodne uprave in jih bolj uvaževati?

2. Ali hoče Njega ekselenca zlasti pri bodočih imenovanjih ustreči naši gori navedeni zahtevi: »V slovensko ozemlje slovensko uradništvo«, brez ozira na par odstotkov prebivalstva druge narodnosti na sedežih uradov, zlasti v nemškem ozemlju, t. j. v izključno nemških okrajih graškega nadsodišča uslužbene slovenske uradnike prestaviti v slovensko ozemlje, ki obsega razven Kranjske, področje okrožnih sodišč v Celju in Mariboru ter okrajnih sodišč Celovec, Št. Pavel, deloma Pliberk, Velikovec, Doberlaves, Železna Kaplja, Borovlje Rožek, Beljak, Trbiž, Šmohor in Podkloster, Svinec (deloma).

3. Ali hoče Njega ekselenca pri imenovanjih neuvaževati absurdno teorijo o posestnem stanju, katero je postavil v svoji interpelaciji gospod poslanec Marckhl?

Zadeva dr. Benkovič—dr. Sernec.

Pred častnim sodom zveze proti dvoboju.

V četrtek dne 24. pr. m. se je vršila razprava o tej znani zadevi pred častnim sodom splošne avstrijske zveze zoper dvo-boj na državnem sodišču na Dunaju. Predsedoval je častnemu sodu Nj. ekselenca Stanislav vitez pl. Madejski, tajni svetnik, minister v pokoju; prisednika sta bila dvorni svetnik in vseučiliški profesor Emil Schrutka pl. Rechtenstamm ter dedni grof in c. in kr. komornik Ferdinand Trauttmansdorf. Častni sod je na razsojo častne zadeve pozval državnega poslanca dr. Benkoviča; dr. Janko Sercec se mu ni hotel podvreči, vključ narredbi vojnega ministrstva, izišli pred par leti, ki priznava častni sod zveze zoper dvo-boj. Dr. Janko Sernec je izjavil, da je zadevo predložil vojaškemu častnemu sodu v Mariboru. Razsodnikov ni izvolil dr. Benkovič sam, ampak načelstvo zveze zoper dvo-boj pod predsedstvom grofa Jaroslava Thun; v načelništvu sede najodličnejši možje avstrijske aristokracije, parlamentarcev in učenega sveta; vsak najmanjši sum pristranosti je tedaj izključen. Razprava pred častnim sodom se je vršila z največjo natančnostjo; saj je trajala

tri ure. Zaslišan je bil dr. Benkovič sam, dalje kot priča državni poslanec Pišek, ki je tudi bil na shodu v Št. Juriju ob juž. žel.; prečitalo se je zapisnike, sestavljene od zastopnikov obeh strank, dalje časnikarska poročila. Pojasnilo se je zlasti, zakaj je dr. Benkovič smatral kot žaljiv dr. Serneca medklic: Saj se je tudi on (dr. Benkovič) trikrat gori peljal!, na katerega je dr. Benkovič odgovoril: Vi ste lažnjivec, ako tega ne dokažete! Dr. Sernec je hotel namreč dr. Benkoviča dolžiti zveze z Nemci v Hrastniku ter socialni demokrati v istem trenutku, ko je on v svojem govoru ožigosal nemško-nemčursko-narodno-liberalno zvezo pri ožjih volitvah. Dr. Benkovič je ponudil častno zadoščenje za besedo lažnjivec, toda dr. Sernec je zahteval od njega ponižanje, češ, da naj izjavi, da je brez najmanjšega povoda žalil dr. Serneca; a ta kot rezervni častnik ni stavljal kavalirske pogoje, ampak naravnost otročje, n. pr., da se ima ta izjava pred cerkvijo dati preklicati in tako dalje. Take pogoje je dr. Benkovič odklonil. Častni sod dne 24. okt. je razsodil: Dr. Benkovič je v častni zadevi z dr. Sernecem ravnal pošteno in častno, on se ni pregrešil zoper zakone o časti in dostojnosti; častni sod mu ta svoj izrek ponudi v popolno zadoščenje. S tem je g. poslanec dr. Benkovič dobil zadoščenje od mož, ki spadajo med najodličnejše v naši državi bodisi po izobraženosti in oliko, bodisi po rodu in stanu, bodisi po službi. Tako sodijo možje, ki vedo, kaj je poštenje in čast, tisočkrat bolj nego vsi liberalci. Spominjemo se, kako so naši liberalci veselja zarajali, ko se je izvršil surovi in nečastni napad na dr. Benkoviča. Kaj pa porečejo sedaj, ko so tako krepko dobili ne samo po čeljustih, ampak tudi še kam drugam? Škodovati so hoteli političnemu nasprotniku, spraviti ga ob dobro ime, zdaj pa so sami razkrinkani pred svetom v vsi svoji nečastni in divlji surovosti. Mi pa se veselimo, da je naš vrli in delavni poslanec dobil tako sijajno zadoščenje ter mu kličemo: Živio dr. Benkovič! Neustrašeno naprej za pravice našega kmečkega ljudstva in slovenskega naroda!

Po »Slov. Gospodarju.«

Političen pregled.

Državni zbor. Pri razpravi dne 23. oktobra glede draginje živil prišlo je do hrupnih prizorov med kmečkimi in socialdemokratskimi poslanci. Socialdemokrati in liberalci zahtevajo, naj se odpre ruska, rumunska in srbska meja in da se carinska politika krene na drugo pot. Nadalje je pri-

Gregor Vagič, klicar iz Oroslavja in Pavel Brezovski iz Stubice.

— Bratje, — se dvigne Gubec, gospoda gre nad nas. Vodi jih Gašpar Alapič. Jutri bo tekla kri. Zavihati bo treba rokave. Dosti nas je, hvala Bogu, ne bo nas pokosil z enim udarcem. Ako Bog da, jih bomo mi. Pozval sem vas, da vam povem to, da dvignemo svoje roke prej, nego nas napade sovražnik. Ste-li spravili pokonci vse čete?

— Da, vse je na nogah vse pod orožjem, — se oglasi Pasanec.

— Dobro, bratje — nadaljuje Gubec, sedaj se dogovorimo po bratovsko, kako da se razdelimo, kako udarimo, kako da se branimo. —

— Jaz menim, — zakliče Vagič in udari po široki sablji, — naj gremo vsi skupaj proti njemu. —

— Kje imaš pamet, Gregor? — odmaje Brezovski z glavo. — Hočeš-li prijeti divjega bika za roge, da te vrže na zemljo? —

— Kako pa misliš ti, voditelj, vpraša Pozebec Gubca, — ti si najpametnejši. Naj govori Matija. Kaj ne bratje?

Govori! zakličejo glavarji.

— Jaz mislim tako: Vojska gre od Jakovja sem in mora mimo cerkve svetega Petra navzdol v stubiško dolino. Ustaviti je ne moremo, niti počakati pod brdom. Mi zdolaj, oni zgoraj, to bi bilo slabo, odnesli bi nas kakor hudournik. Pri toplicah je dolina široka, tam jih ne smemo počakati. Oni imajo mnogo konjenikov, mi malo. Dobiti jih moramo med gorami v klešče, tu smo mi gospodarji. Tu se bodo oni gnetli, konji se bodo motali, in mi po njih. —

— Dobro je tako, — potrdi Pasanec.

— Jaz mislim, naj se razdelimo tako: Pasanec ostane na vrhu pri Sv. Petru s svojimi strelci. Ko bo šla vojska po bregu navzdol, streljaj med nje, dokler moreš, potem se pa umakni k nam. Pri toplicah naj stoji Vagič in konjeniki. Zapleti se malo

v boj, a ne neumno, potem se pa umikaj in jih izvabi med gričevje. Pozebec naj stoji po gričih na levi strani, jaz, Mogajič in Brezovski pa tu na desnih gričih, a Lepoič naj gre v mesto Stubico, kjer stoje za nasipi pri potoku velike puške. Ko se navalajo vojska za Vagičem in pride v klanec, sipajte vi iz gričev ogenj iz topov, a v mestu jih pozdravi ti, Lepoič. Mi se navalimo z gričev od obeh strani in stisnemo gosposke junake v svoji trdi pesti. Je prav tako, bratje?

— Prav, voditelj, — potrdijo vsi.

— Dan se dela, bratje! — se dvigne Gubec, — na noge! Čas je. Bog daj srečo!

Glavarji gredo iz cerkve, na vzhodu se je belil dan, oblaki so se razgrnili, postalo je zelo mrzlo. Samo Mogajič ostane v cerkvi. Ugašujoč plamen igra na obrazu speče deklice. Junak poklekne, se skloni na njo in zašepče, poljubivši jo na čelo: Danes je tvoj dan, moja Jana. Pomagaj nam Bog! Otrnivši solzo stopi Jurij za drugimi.

šel na razpravo predlog poslanca Markowa zaradi odprave fidejkomisov, na kar se je začelo s prvim branjem nagodbe. Prvi govornik češki radikalec Chok govoril je proti nagodbi. V seji dne 24. oktobra se je nadaljevala razprava o nujnih predlogih. Rusinski poslanec Hlibovicki predlaga naj se Avstrija pripravi na gospodarsko ločitev od Ogerske. Pri tej obravnavi je prišlo do hrupnih prizorov, ker je poslanec Markow govoril ruski. Dne 28. oktobra nadaljevala se je razprava o nagodbi. Vodja krščanskih socialistov Dr. Lueger izvaja, da je še marsikatera točka v nagodbi nejasna, da torej njegova stranka zdaj še ne ve, da li bi glasovala za ali proti nagodbi. V kvotno deputacijo za pogajanje z ogrsko kvotno deputacijo izvoljeno je 10 poslancev med njimi od Slovenskega kluba poslanec Povše. V ponedeljek dne 28. oktobra so poslale posamezne stranke svoje govornike v boj zaradi nagodbe. Vsaka stranka povdarja pri tem svoje posebne želje. Dne 29. oktobra odgovarjal je ministrski preesednik raznim govornikom. Poslanec dr. Benkovič je vložil interpelacijo na notranjega ministra radi volitev v okrajni zastop brežiški. Dne 5. novembra bilo je v državnem zboru vse nekako tajinstveno. Ministerstvu se ne godi dobro. Češka ministra Pacak in Fort sta podala ostavko. Ministrski predsednik Beck je hotel imenovati Pacaka zopet ministrom, namesto Forta pa Praška za poljedelskega ministra; ta nakana zadela je pa na hud odpor pri krščanskih socialistih in nemških agraricah in tako je postal položaj zelo kritičen. Poslanec dr. Korošec vložil je ostro interpelacijo na finančnega ministra, ker je zloglasnemu društvu «Südmarka» odpustil pristojbine za efektivno loterijo in tako dal podporo onemu društvu, ki nas Slovence narodno uničuje in ki tudi dela v verskem oziru zgago zoper nas. Slovanski poslanci poslužujejo se v zbornici in v odsekih šestokrat slovanskega jezika, kar je pa nemški poslanec Mühlwert imenoval zlorabo. Zoper to besedo so Čehi slovesno protestirali, dr. Korošec je pa izjavil da se bodo Slovenci posluževali svojega jezika, kadar se to bo njim poljubilo, ne oziraje se na kake Mühlwerte. Koncem seje raztrosila se je po zbornici govorica, da se majo tla vsem ministrstvu, toda odločba pade v prihodnjih dneh.

Ministrstvo se je preustrojilo. V kabinet vstopijo nemški krščanski socialc dr. Ebenhoch kot poljedeljski minister, dr. Gessmann iste stranke kot bodoči delavski minister, Češki agrarec Prašek in nemški agrarec Peschka kot ministra rojaka. Prašek je pri vojaki dosegel stopinjo titularnega korporala in nima višje izobrazbe.

Slovenski poštni uradniki. C. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu prišlo je vendar do prepričanja, da je treba med slovensko ljudstvo postaviti slovenščine zmožne uradnike. Izdalo je torej neko okrožnico, s katero pozivlja slovanske uslužbence na Nemškem-Štajerskem in Koroškem, da se javijo za premeščanje v slovenske pokrajine, stavi pa čuden pogoj, da se naj izvrši to premeščanje na stroške uradnikov. C. kr. poštno ravnateljstvo ve prav dobro, da bi res marsikateri uslužbenec rajši služboval v domovini, ko nebi bila premeščitev spojena z velikimi, pri pičli plači skoraj nedosegljivimi stroški. To postopanje je pa res skrajno komično in dokazuje, da c. kr. poštno ravnateljstvo niti sedaj, ko je uvidelo iz prometnih ozirov potrebo po slovenskih uradnikih med slovenskim ljudstvom, noče odnehati od svoje nemškonacionalne zagrizenosti nasproti Slovencem. Zoper to postopanje moramo protestirati javno in slovesno. Kdo je pa kriv, da so bili naši slovenski poštni uradniki

premeščeni med nemško prebivalstvo? kdo je kriv, da morajo ti uradniki nazaj med nas? C. kr. poštno ravnateljstvo je premeščilo slovenske poštne uradnike uradnim potom in na državne stroške med Nemce, ono jih mora zdaj, ko to zahteva poštni promet, na isti način zopet nazaj premeščiti med nas. To zahteva korist slovenskih poštne uslužbenecv in pa enakopravnost slovenskega ljudstva. Vse slovenske poslance pa pozivljamo, da podpirajo energično naše zahteve na pristojnem mestu.

Volitve v deželni zbor po drju Dečko v kmečkih občinah okrajev Laško, Celje, Vrnsko, Gornji grad, Konjice in Šmarje so razpisane na 23. oziroma 27. prosinca 1908.

V socijalnopolitiški odsek drž. zbora ki se bo drugo leto pečal z zavarovanjem za starost, onemoglost itd., je izvoljen od slov. kluba poslanec dr. Benkovič.

Za slovenske govore v držav. zboru je vlada na zahtevo slov. kluba dala posebnega stenografa.

V slovenskem državnozbornem klubu se je osnoval narodnopolitični odsek, ki izdeluje natančen načrt slovenskih zahtev; za Štajersko je določen poročevalcem posl. dr. Benkovič, ki bo naše težnje zastopal tudi v plenumu zbornice.

Interpelirali so Roškar in dr. poljedeljskega ministra radi uvoza živine iz Srbije, dr. Benkovič in dr. radi prestavljenja slov. uradnikov iz slov. ozemlja v nemško ozemlje trgovskega ministra.

Sprejetje nagodbe v drž. zboru je zesignirano po preosnovi ministrstva.

Povišanje mezde vojakov in odškodovanje rodbin rezervistov je sklenjeno v državnem zboru.

Volitve v okrajni zastop brežiški razpišejo se o najkrajšem času. C. kr. namestnika v Gradcu zavrnila je namreč protest brežiški talmi-Nemcev, ki so zahtevali, da se volilni imenik iz skupine veleposestva razveljavi in na novo sestavi na podlagi letošnjega davčnega predpisa. Namestnika je poučila brežiške Germane, da je volilni imenik postal pravomočen in da se ne more zdaj več spodbijati z rekurzi ali protesti. Okrajno glavarstvo v Brežicah dobilo je torej nalog volitve nemudoma razpisati.

Novičar.

Osebnosti. C. kr. davčni upravitelj v Brežicah gosp. S. Wutt stopil je z dnem 1. novembra t. l. v pokoj. Mož je v svojem službovanju doživel dokaj bridkih skušenj, ki jih je moral prenašati vsled nemško nacionalne zagrizenosti v gotovih krogih; svojega slovenskega tilnika ni maral nikdar vpogniti pod nemškutarski jarem in zaradi tega so ga bili poslani v štajersko Sibirijo, od koder se je vrnil še-le po 10 do 12 letih v slovensko domovino. Uzornemu uradniku, kristalno-čistemu moškemu značaju izrazimo tudi mi najsrdnejšo željo, da bi užival mnogo let zaslužen pokojnino čil in zdrav!

Premeščen je davčni upravitelj g. Ivan Pernovšek od davkarije v Slovenjgradu k davkariji v Brežice.

Vladni konceptni praktikant dr. Grossauer je premeščen od okrajnega glavarstva v Brežicah, na njegovo mesto prišel je vladni konceptni praktikant dr. Michl Markus; slovenskega jezika ni zmožen ni prvi, ni drugi.

Premeščen je c. k. davčni asistent gospod Makso Merčun, od davkarije v Konjicah, k davkariji v Brežicah.

G. Ferdo Roš, bivši državno zborni kandidat »narodno-napredne« stranke zdrknil je raz županski stolec. Mož uvideva, da je

zaigral vse zaupanje pri soobčanah v Trbovljah, odpovedal se je torej prostovoljno županski časti, dobro vedoč, da ga ne bodo njegovi lastni rojaki nikdar več pozvali na to mesto. Roš ni za nikako rabo v političnem delovanju, dobro bi pogodil, da izstopi tudi iz deželnega zbora.

Vistarini, bivši okrajni glavar v Brežicah je dobil vendar enkrat plavo polo, stopil je v stalen pokoj; znano je, da je zaslužil nekaj drugega. Oškodovani kmetje v kozjanskem okraju dobijo pa odškodnine kmalo povrnjene.

Shod v Trbovljah se vrši v nedeljo 17. t. m.; poroča drž. posl. dr. Benkovič o državnem zboru.

XX. občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju bo v četrtek 14. novembra t. l. ob petih zvečer v dvorani «Slovenske Besede» na Dunaju, I. Drachengasse šte. 3. prvo nadstropje. — Odborove seje so do junija vsak mesec 14. v isti dvorani ob šestih zvečer.

Državni poslanec dr. Benkovič priredil je dne 27. oktobra dva politična shoda, predpoldne v Rajhenburgu, popoldne v Sromljah. Oba shoda sta bila prav dobro obiskana. Pri tej priliki ustanovila se je v Rajhenburgu kmečka hranilnica in posojilnica, ko bo kakor vse kaže izborna uspevala vklub vsemu blebetanju in zasramovanju v trobilnih patentiranih narodnjakov.

Izseljevanje in trgovski izvoz. Industrijski svet v trgovinskem ministerstvu se je pečal v zadnji seji tudi s pojavom velikega izseljevanja v tem oziru, kako naj bi tudi izseljeni v tujini pomagali trgovino podpirati in domačim izdelkom kupcev pridobivati. Trgovinsko ministerstvo se je te misli poprijelo in tako vtegne tudi od te strani se kaj v prid izseljencem ukreniti. Zdaj gre vse skozi tuje roke, ali bi ne bilo mogoče z združenimi močmi pomagati izdatno izseljencem in naši trgovini pri izvozu v tuje kraje? Priporočamo našim politikom to za-devo v podporo.

Pošiljatve denarja v Ameriko. C. in kr. konzul v Newyorku opominja pošiljalce denarja v Ameriko, nato, da ameriške pošte ne izročajo poštne nakaznice v roke ljudem, ki se jim denar pošilja, zato c. kr. konzul dobiva vsekraj denarje s pošto, pa ne ve komu in zakaj naj ga obrne. Zato prosi, naj se denar na c. kr. konzulat vedno pošilja v čekih ali menicah, ki so v pismu zapečatene, kjer je zapisano, kak namen ima doposlani denar.

Priprost kmet bodi nam v vzgled narodne zavednosti in odločnosti! Pošten, ugleden slovenski kmet pride v urad z narodnim znakom na suknji. Višji uradnik ga vpraša: »Kaj imate tu?« — Kmet: To je lipov list s slovenskimi barvami. — Uradnik: Kaj pomeni to? — Kmet: To je slovenski znak. — Uradnik: Zakaj nosite to? — Kmet: Na svoji suknji lahko nosim kar hočem, ker pa sem Slovenec, nosim slovenski znak. Tako je govoril spoštovan slovenski kmet. Neštetim tisočem bi lahko bil v vzgled, tudi našim izobražencem!

Kmet je doma v ljutomerski okolici.

Posestvo

sestoječe iz hiše, kleti, vrta z sadjem, 30 oralov vinograda, 25 oralov gozda, 20 oralov njiv, zraven hiše kamnolom iz katerega se dobi zelo dober kamen za zidanje hiš, vse v najboljšem stanju, proda se za ceno od 4000 kron. Posestvo se nahaja v Celinah nad Rako; več se izve pri

Heleni Tomažin

Gor. Pijavško pri Krškem.

Herman Klabučar

klepar in krovec s škli in eternitom

☞ v Krškem. ☞

Priporočam se slavnemu občinstvu, da prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča dela. Obenem se usojam naznaniti, da popravljam tudi mehnične stvari, kakor bicikelne, šivalne stroje, hišne brzojave in telefone itd.

Martin Radej

kamnosek
Čatež ob Savi

priporoča č. duhovščini in slav. občinstvu zalogo nagrobnih spomenikov iz marmorja in granita, izdelovanje grobnic, kapelic, vseh cerkvenih in stavbenih del po nizki ceni, postrežba točna in solidna.

Na prodaj Proda se

je pod zelo ugodnimi pogoji leta 1905 zidana, enonadstropna najeminska hiša z dobro obiskano trgovino z mešanim blagom. Hiša stoji blizu večga lepega mesta na Spodnje Štajerskem in je pripravna tudi za gostilno. Natančneje pojasnilo daja upravništvo »Pos. Straže« v Brežicah.

lepa hiša z gospodarstvom, blizu 8 oralov zemljišča, žaga, umetni mlin s pekarijo brez konkurence na zelo prometnem kraju. Cena K 20000, plačilni pogoji prav ugodni.

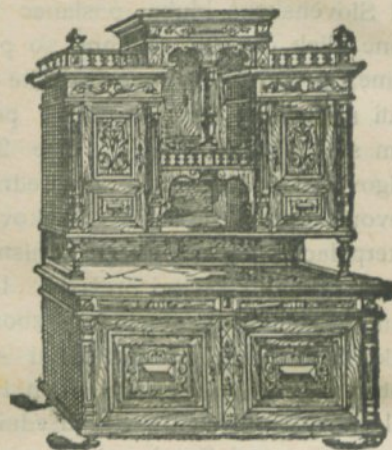
Natančneje pojasnila dajata: upravništvo »Pos. Straže« v Brežicah ali pa g. Ivan Karba, posestnik v Gaberji št. 104 pri Celju.

Franc Resnik, mizar

v Brežicah št. 38 pri cerkvi

naznanja slavnemu občinstvu, da prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča mizarska dela in popravila in jamči za solidno postrežbo po najnižjih cenah, nadalje priporoča zalogo gotovih rakev (trug) od priproste do najfinjše vrste po zelo primerni ceni.

Prva in največja slovenska trgovina

v Brežicah

Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnenega blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata

z odličnim spoštovanjem

Uršič & Lipej.

Nova slovenska trgovina

„Pri novem svetu“

Jos. Boecio

v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenega in volnena blaga z moškimi in ženskimi perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

Izvoz jajec na debelo.

Cene strogo solidne in točna postrežba. Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

Josip Ferencak, trgovec v Brežicah
naslednik gosp. JOS. ZEVNIKA

opozorja slavno občinstvo na svojo najnovejšo zalogo mnogovrstnega manufakturnega in špecerijskega blaga, porcelana, stekla osobito pa na bogato zalogo usnja po najnižjih cenah, jamči za zanesljivo dobro, solidno robo in točno postrežbo in se priporoča za mnogobrojni obisk.

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigovoznico po zmernih cenah.

POSJOJILNICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti 5 1/2% ali 6% obrestovanju;

obrestuje hranilne vloge s 4 1/2% (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;

uradnje vsak ponedeljek in četrtek od 8 1/2 do 12. ure dopoldne v »Narodnem Domu«, I. nadstropje;

ima svoje gostilne v »Narodnem Domu« z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter »na Griču« na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.

Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadružnikom.

Leta 1906 do 1. grudna je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

L. 1906 je bilo prometa 2,772.709.87 K. ODBOR.

Deln. družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zastopnik pivovarne v Brežicah je g. Alojzij Schweiger.